

GOUDEN STROP

&

SCHADUWPRIJS

Juryrapport 2020
(DE CORONA-EDITIE)

EDITIE 2020

Een nieuw virus dat de hele wereld in zijn greep houdt en ervoor zorgt dat de straten leeg zijn. Wie het als uitgangspunt voor een thriller had gebruikt, was misschien wel op de stapel nee beland wegens 'te ongeloofwaardig'. – Koen Voskuil, juryvoorzitter.

De jury van de Gouden Strop en van de Schaduwprijs bestaat uit:

Koen Voskuil, juryvoorzitter (verslaggever en misdadjournalist AD), *Anne Versloot* (freelance recensent oa VN's Detective & Thrillergids), *Arno Ruitenbeek* (freelance journalist en recensent oa VN's Detective & Thrillergids), *Petra Rijkelijhuizen* (Strategisch accountmanager e-content KB en voormalig uitgever) en *Rolf Bos* (freelance journalist en recensent oa Hebban.nl).

Voor het eerst werd er één jury voor beide prijzen geïnstalleerd, om te voorkomen dat er bij de consument misverstand zou ontstaan over de gemaakte keuzes. Geen kans meer op 'dubbelslag', maar ook geen verrassende manco's.

Tussen oktober 2019 en maart 2020 kregen de juryleden maar liefst 76 thrillers ter beoordeling thuisgestuurd. Deze inzendingen werden tussen 1 maart 2019 en 1 maart 2020 gepubliceerd door in totaal 35 Nederlandse en Vlaamse uitgeverijen en imprints. Opvallend was de relatief grote hoeveelheid debutanten, waarvan een aantal de overstap maakte van een ander genre; non-fictie, of kinder- en jeugdboeken.

Van alle inzendingen zijn 40 auteurs man, 35 zijn vrouw. Slechts één titel werd door een duo (m/v) geschreven. Er waren 21 inzendingen van Vlaamse origine.

Algemeen

Een hele nieuwe lichterij thrillerschrijvers is opgestaan in Nederland, schrijvers die een zeer breed scala van het genre beoefenen. Het gewone rechttoe-rechtaan werk (er is een lijk, een politiemann of -vrouw gaat op onderzoek uit) wordt gelukkig nog steeds geschreven, maar daarnaast heeft de nieuwe lichterij ook aandacht voor thema's uit het verleden, wordt ons meer en meer een spannende blik in de digitale toekomst gegund en worden er steeds vaker landsgrenzen overschreden.

Het aanbod is overweldigend, en ja, daar zit ook nog steeds minder overtuigend werk bij. Aandachtspunt voor menig auteur: probeer Nederlandstalig te blijven, de jury bespeurt een spijtige tendens om thrillers te doorspekken met gebrekkig Engels. Maar over het algemeen was de jury zeer tevreden over de kwaliteit in de stapel boeken die zij mocht lezen. Daar zaten goede tot zeer goede boeken van de gevestigde garde bij, maar bovenal is het verheugend dat er ook flink wat boeken van getalenteerde debutanten bij waren, die meteen al heel hoge ogen gooiden, getuige ook het tweetal dat tot de top vijf van de Gouden Strop-lijst doordrong. Van al deze schrijvers verwachten we de komende jaren nog meer topwerk. Scandinavische en Angelsaksische auteurs blijven ongekend populair in Nederland, maar de betere Vlaamse en Nederlandse thriller doet zeker niet onder voor die import, we kunnen het niet genoeg benadrukken.

SCHADUWPRIJS 2020

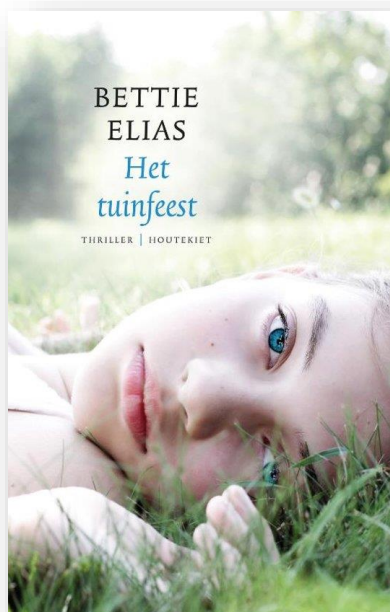
Een greep uit het oeuvre van de jury over een aantal debuten:

Ambitieuze debuut, met wat zwakke momenten; Deze auteur springt nogal van de hak op de tak; [...]laat te veel steken en steekjes vallen; Auteur heeft het een en ander te leren als het op geloofwaardigheid aankomt.

Dit jaar zoals gezegd geen aparte jury voor de Schaduwprijs, en ook geen shortlist, hoewel de jury voor zichzelf wel enkele titels had geselecteerd om uit te kiezen. Dit waren debuten die zich weliswaar nog niet konden meten met de zogenaamde gevestigde thrillerauteurs, maar die volgens de jury zeker een aanmoediging verdienen om door te gaan in het genre.

Deze debuten op de imaginaire shortlist hebben met elkaar gemeen dat hun verhalen zich redelijk dicht bij huis afspelen – ofwel gaan zij nauwelijks de grens over, of het debuut speelt zich binnen een redelijk kleine (huiselijke, familiale) kring af.

Over de aanmoedigingsprijs en dus de winnaar van de Schaduwprijs 2020 was de jury het unaniem eens. Winnaar is geworden *Het tuinfeest* van Bettie Elias (Uitgeverij Houtekiet). Hierover zegt de jury:

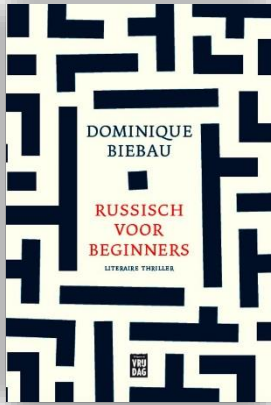
Waar geheimen tussen echtelieden en vrienden toe kunnen leiden, weet deze debutante op uiterst geraffineerde wijze te beschrijven. Elias laat zich als een volleerd thrillerauteur op alle vlakken van haar beste kant zien. Vanuit het perspectief van veel betrokkenen volgen we de ontwikkelingen. Alles begint met een feestje ter gelegenheid van de 40^e verjaardag van de bekakte binnenhuisarchitecte Cleo. Daar en dan vindt de zeventienjarige Laura de dood. Zij is het petekind van Cleo's man Lucas en dochter van hun vrienden Thomas en Tessa. De laatste, een journaliste, twijfelt aan de conclusie van de politie dat Laura's dood een ongeluk is geweest.

De zoektocht naar een moordenaar zorgt ervoor dat de verhoudingen binnen de vriendenkring - stuk voor stuk geslaagd in het leven – op scherp komen te staan. De ontknopning is uitermate verrassend.

GOUDEN STROP 2020

Uit de totaal 76 inzendingen maakte de jury op 6 mei een shortlist van vijf titels bekend:

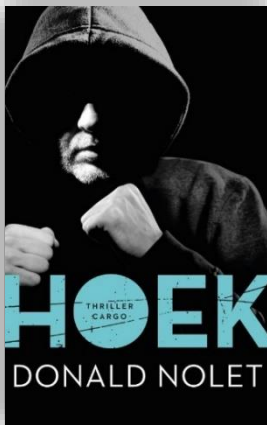
Russisch voor beginners van Dominique Biebau (Uitgeverij Vrijdag)

Hoe dodelijk kan de taal zijn? Daarover gaat deze strak gecomponeerde roman over misdaad en liefde.

In een eigenzinnig ritme laat de auteur de lezer sprongetjes in de tijd maken. Biebau leidt zijn personages lichtvoetig en onderkoeld richting rampspoed – en laat de spanning daarbij wurgend langzaam oplopen. Net als je denkt te weten hoe het verhaal zal aflopen, begint het volmaakt te ‘thrillen’. Biebau speelt in *Russisch voor beginners* een geraffineerd spel in mooie, precies geformuleerde zinnen.

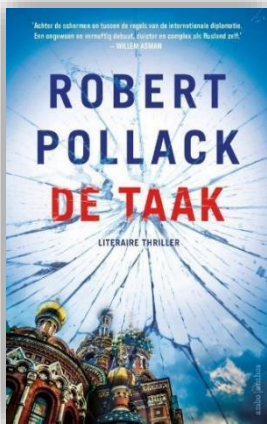
Hoek van Donald Nolet (Uitgeverij Cargo)

Nolet werpt zich op de wereld van de vechtsport. Sportschoolhouder Alexander ‘Hoek’ Holman traint jonge kickboksers, maar is daarnaast ‘klusjesman’ voor een Amsterdamse crimineel, ene André Krook. De beide, parallelle werelden waarin deze Alexander leeft – die van het kickboksen en als rechterhand en -vuist van een drugsbaron - botsen uiteindelijk met elkaar.

Het is als de series *Penosa* en *Undercover*, maar Nolet vervalft niet in clichés. Hij weet de sfeer van het kickbokswereldje heel goed te treffen, de gevechten zijn beeldend beschreven, de dialogen zijn prettig, de diverse verhaallijnen lopen prima naast elkaar.

De Taak van Robert Pollack (Uitgeverij Ambo Anthos)

Als een Russische advocaat in de cel overlijdt, worden twee ambtenaren van de Raad van Europa naar Sint Petersburg gestuurd om de zaak uit te zoeken. Ze worden met informatie gevoed door de ondergrondse beweging De Taak, maar ook de Russische geheime dienst komt op hun pad. Dan blijkt dat de onderzoekers zelf een rafelrandje hebben en chantage op de loer ligt.

Voormalig advocaat Robert Pollack (pseudoniem) baseerde *De Taak* losjes op de Magnitski-affaire, gebruikmakend van zijn internationale juridische ervaring. Zijn eerste thriller is indrukwekkend, een uitstekend geschreven en geloofwaardig verhaal, dat spannend blijft tot het eind. Hij geeft bovendien uitstekend vorm aan zijn hoofdrolspelers.

Façade van Esther Verhoef (Uitgeverij Prometheus)

Met *Façade* bevestigt Esther Verhoef opnieuw haar vakmanschap. De lezer verveelt zich geen moment bij het geloofwaardige verhaal van de alleenstaande moeder Iris die de oldtimer van haar moeder naar Portugal rijdt. Wanneer ze de knappe, charismatische sportinstructeur Mischa de Jong laat instappen lijkt de reis een romantische wending te nemen.

Deze thriller heeft een uitstekende spanningsopbouw en zit vol met aansprekende karakters en verrassende wendingen. Een aanrader voor veel lezers.

De macht van K. van Jens Vern (Uitgeverij Volt)

Het ontbreekt de net afgestudeerde Tim Turner, ingelijfd door The Keeler Company, aan niets. Dat is verbazingwekkend, want zo'n goeie student was Tim eigenlijk niet.

Hij ontdekt dat het bedrijf waar hij werkt niet koosjer is, en duikt na een mislukte poging om de boel te saboteren onder in Den Haag onder de naam Tim Visser.

De Macht van K. is een ware page-turner, met bovendien een zeer actueel thema over het misbruik van data door een groot IT-bedrijf. Het einde is filmisch geschreven. Dit sterke debuut doet denken thrillers van auteurs als John Grisham en Charles den Tex.

En ja, op deze lijst prijken maar liefst twee debutanten die zich nu al kunnen meten met de 'grote jongens'. Vandaar dat er werd gekozen deze mee te nemen in de race voor de Gouden Strop – wat volgens de jury een stevige aanmoediging op zich is.

De jury prijst de kwaliteit van de ingezonden thrillers, en met name die van de boeken op de shortlist. Of zoals een jurylid opmerkte: *Jeminee, wat moeilijk zeg, om te kiezen uit onze vijf genomineerden. Ik verander om het uur van mening. Omdat ze allemaal iets goeds hebben.*

Uiteraard hoort een jury altijd te zeggen dat het moeilijk was, dat de meningen uiteen liepen en er bijna bloed vloeide of dat men met elkaar op de vuist wilde. Dat was niet zo, bovendien konden de juryleden elkaar fysiek niet raken: de vergaderingen verliepen (op de eerste na) allemaal via Google Hangouts, waarbij alle schermen gelukkig heel gebleven zijn.

De jury kwam na een extra ingelaste vergadering tot een eensluidende beslissing, en bekroont een titel die op de lijstjes van de meeste juryleden op nummer 1, of anders heel hoog stond.

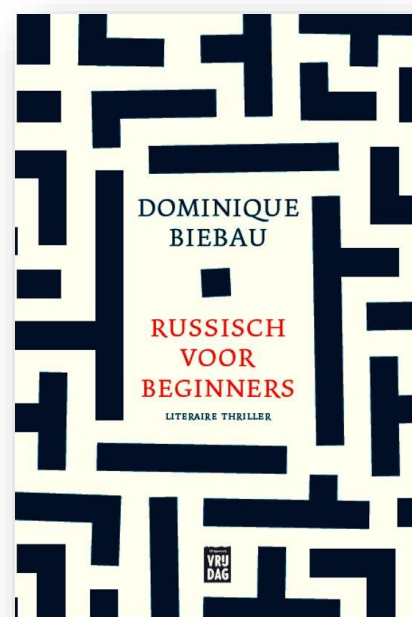
De jury heeft gekozen voor een thriller die de landsgrenzen overstijgt. Voor een auteur die al eerder werd bekroond. Voor een thriller met veel vaart en korte, snelle hoofdstukken. Het winnende boek is geen knalharde thriller, maar een subtiel verteld verhaal, vol mooie zinnen, met recht een literaire thriller. De Gouden Strop 2020 gaat naar:

Russisch voor beginners van Dominique Biebau (Uitgeverij Vrijdag).

Jaartallen en al dan niet vrij korte hoofdstukken, waarbij steeds achter dat jaartal een naam van een van de hoofdpersonen opduikt: Saartje, Maarten, Diederik. Het is een ritme waaraan de lezer even moet wennen, de auteur laat hem constant sprongetjes door de tijd maken. Dat is de opbouw van Russisch voor beginners, van de Belgische schrijver Dominique Biebau, die eerder al de spannende thriller IJslands gambiet schreef.

Taal, een vage term om niet te veel te verklappen, speelt een grote rol - het zal niet verbazen dat Biebau in het dagelijks leven leraar Nederlands is, die ook al 'gewone' literatuur geschreven heeft. Russisch voor beginners is dan ook geen knalharde thriller, al is er op een bepaald moment wel een lijk, het is eerder een subtiel verteld verhaal, vol ijzersterke zinnen.

Dit is subtiel puntje-van-je-stoel-werk, tot het einde.

De Gouden Strop en Schaduwprijs worden mogelijk gemaakt door de Auteursbond, Stichting LIRA en de uitgevers.

lira fonds

Onze bijzondere dank gaat uit naar AD Media, dat de bekendmaking van de genomineerden en de prijsuitreiking op een geweldige manier heeft gebracht en ondersteund: in print in de dagbladen, online met video's en live uitzendingen, en via podcast.

Zie ook: www.ad.nl/degoudenstrop